

Благоја ТАЛЕСКИ

40 ГОДИШНИНА ОД СМРТТА НА МИРЧЕ АЦЕВ* 4. 01. 83

Другарки и другари,

Револуционерниот живот и херојската смрт на Мирче Ацев ни ги водат мислите кон судбината на младиот човек, кого пред четириесет години бугарскиот окупатор во Македонија, откако виде дека не може да го покори, физички го скрши неговото тело фрлајќи го низ прозорецот врз бетонската плоча во скопската полиција.

Мирчевиот револуционерен дострел се претвори во извор што трајно зрачи за подвизи, за искачување кон слободарските нагорнини, за непотклекнување пред тешкотиите, за совладување на наизглед не совладливи височини кон сè подобро утре.

Мирчевото дело и животот ја повлекуваат мислата на љубопитните луѓе кон опасните и неизвесни патишта, но наедно и кон светлината што назира кон човечкото својство да остави траги зад себе. Мирче заора достоини траги во нашата поближна историја, за првиот оружен дел на Револуцијата, за нашето постоење и отстојување. Тој достоино ја продолжи и ја подигна на уште повисоко скалило револуционерната традиција на Ацеви.

Мирче Ацев од раното детство е пробуден со револуционерна мисла и однесување. Тој ја продолжува семејната врвица на својот татко, на својте дедовци и предедовци што се бореле против отоманското владеење во Македонија. Тој ја надоградува нивната борба за слобода и со класна содржина, под раководството на Комунистичката партија на Југославија, на чело со другарот Јосип Броз Тито.

* Прилогот е всушност реферат прочитан во Прилеп на 4.01.1983 г. по повод 40-годишнината од смртта на Мирче Ацев

Мирче е роден во вителот на Првата светска војна, на 26 септември 1915 година во село Ореовец. Името и многу од карактерните својства ги наследува од чичко си, легендарниот Мирче Војвода. Ачеви поседуваа куќа и в прац. Мирче, основното училиште го завршува на село, а гимназија во Прилеп и Битола.

Идниот јунак — револуционер, уште од дете во себе носи пргавост и смелост. На неправдата смело и поаѓа во пресрет, се фаќа во костец, не саќа закана и заплашување. Неговата љубопитност е предизвик да се запознава со содржината на книги што не влегуваат во школската лектира. Учествува во тајните револуционерни кружоци во Гимназијата. Не бега од минатото, саќа со современоста да ги поврзи сите нишки на борбениот континуитет. Не саќа да живурка колку да се смета за жив. Бунтовна природа. Еден од личностите кои помагаат во засилувањето на вртењето на историското тркало. Го лути половичноста.

Додека учи во Битола, заедно со Кузман Јосифовски и Борка Талески, во сабота и неделата доаѓа во Прилеп и зема учество во активностите на напредното движење во градот: во Трезвената ложа, во друштвото „Абрашевиќ“ и особено на излетите организирани преку културно — просветните секции на УРСС — овите синдикати.

Есента 1937 година Мирче отиде на студии. Се запиша на Правниот факултет во Белград. Не можеше да се смести во студентскиот дом, одеше само за полагање испити. Идната 1938 година се вработи во студентската менза. Оваа и следните две години Мирче стана извесен револуционер во Белградското студентско движење, а преку летото во Прилеп и Охрид. Активно учествува во друштвото на македонските студенти „Вардар“. Триесет и осмата година зема видно учество на изборите. Учествува во демонстрациите против ненародниот режим на големосрпската буржоазија. Есента 1938 година падна в затвор. Во Главњача е приведуван како комунист уште три пати. Последниот пат е уапсен кога се враќа од Краљево, од погребот на револуционерот Мирко Лукавиќ кој загина при демонстрацијата на 14 декември 1939 година во Белград.

Мирче на прв поглед имаше појава на строг, повлечен младич. Меѓутоа, тој беше изразито комуникативен, непосреден и голем другар. Беше педаантен како во надворешните знаци, така и во извршување на задачи. Заправо Мирче беше од оние луѓе кои животот го разбираат како должност, пред себе си — строг. Особен интерес појавува за историја. Бурното предреволуционерно време многу му одговараше зашто беше таков темперамент што целиот гореше во борбен пламен. Опитот од Белград го пренесува и на други места особено во Прилеп. Во градот растеа симпатиите према Мирчета. Се здоби со народно

доверие, а полицијата плете мрежи за да му застане на патот. Кога Мирче говореше за патиштата по кои треба да се дојди до ослободувањето, тој многу внушително ги покажуваше тие патишта — сите тие водеа кон борба. Мирче знаеше дека таа борба ќе мора, со оружје и крв да се докрајчи.

Раната пролет 1940 година Мирче по налог на Месниот комитет на КПЈ на Прилеп го формира Месниот комитет на СКОЈ. СКОЈ-евската организација се прошири и до крајот на таа година скоевски групи дејствуваа сред младината скоро во сите занимања и по маалата во градот и во повеќе села, така што претставуваше непресушен извор за пополна на редовите на Партијата и на партизанските единици за време на Народноослободителната војна.

Двете години пред војната, Мирче меѓу македонските студенти е знаен како економ на студентската колонија која преку летото престојува во Охрид. Економот всушност е политички раководител. Подготовките за престојот на колонијата во 1940 година беа најдобри, во однос на претходните, затоа беше и најмасовна.

Таа година беше дадена директива до комунистите на големият македонски празник „Илинден“ да се организираат масовни излети на кои да се настапи со политички говори за борбата на македонскиот народ за слобода, за Илинденското востание во 1903 година и дека по распаѓањето на Отоманското царство Македонскиот народ остана поробен и тоа овој пат, распарчен на три дела.

Штом студентската колонија пристигна во Охрид, Мирче се поврза со партиската организација во градот за чие формирање има заслуги од претходната година. Се договорија и за празнувањето на Илинден.

Утрото на Илинден Охридани излегоа на излет кон Манастирот „Свети Илија“. Се се одвиваше по план. во духот на празнувањето на големият Илинденско востание. Весело беше преку целиот убав ден. Програмата беше така насочена што излегниците се чувствуваа како вистински наследници на духот на старите востаници — Илинденците. Кога сонцето навали кон Струга Мирче се поткачи на еден камен, почна да говори за значењето на Илинденското востание, за вмешаните прсти на големобугарската политика и за продолжување на борбата... „...Ние денеска борбата ја продолжуваме во нови услови, на чело со работничката класа и нејзината авангарда Комунистичката партија,“ — извика Мирче. Слушателите ги впираа зборовите на младиот говорник, кој влеваше доверие, па постарите луѓе го фаќаа за сакото, го прашуваа: „Кажми момче, кажи кога ќе ги избркаме ова арамииве?“.

Излетниците заедно со студентите од Колонијата претворени во манифестанти се враќаа пеејќи револуционерни песни. На многубројната разбранувана маса неколкумина цандари не им можеа ништо. Меѓутоа, вечерта Мирчета го уапсија. Охридани заедно со студентската колонија се кренаа, бараа Мирче да биде пуштен. На четврти август тој беше ослободен од истражниот затвор но го протераа од Охрид, заедно со целата колонија. Мирче наврати во Прилеп, меѓутоа, таму полицијата го притвори бидејќи и во овој град имаше демонстрација на Илинден, но неможеа да го задржат.

По еден месец дојде до провала во партиската организација во Охрид и Битола. Беше провален и Мирче. Тој се повлече во нелегалство. Заправо од септември 1940 до април 1941 година Мирче е нелегален. Најпрво беше засолнат во Белград, потоа во Скопје работеше во печатарската техника при Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија.

Од октомври 1940 година до април 1941 од партиската техника излегоа голем број летки, прогласи и Билтенот на Покраинскиот комитет на КПЈ. Во ова време почна да излегува партискиот орган во Македонија „Искра“. Мирче Ацев и Страшо Пинџур се почувствуваа празнично кога го отпечатија првиот број на „Искра“.

Секоја доверена задача од Партијата за Мирчета беше важна и како дисциплиниран и цврст војник на Револуционерната партија ја извршува крајно совесно. На секој потфат пристапуваше со љубов. Додека дејствува, целиот е во занес. Затоа од работата што ја вршеше имаше и резултати. Самиот беше задоволен а и околната го ценеше тоа.

Беше познат и во Централниот комитет на КПЈ како „техникот“. Тоа подоцна им помогна да сфатат кој го пишува писмото до нив, во кое им ја објаснува политичката ситуација во Македонија. Тоа е во јули 1942 година кога се потпиша со „Ставре Техникот“.

Штом во април 1941 година Германците навлегоа во Македонија Мирче Ацев и Страшо Пинџур на 9 април од Скопје појдоа во Велес, а оттаму за Кавадарци за на 14 април да дојдат во Прилеп. Веќе во мај Мирче се среќава како дејствува по прилепските села, во Небрегово и Дреновци каде формира групи од слободољупци кои сакаа да се борат против германските и бугарските окупатори и ги нарекува „Народни комитети“. Тие, пролетните денови 1941 Мирче често се среќава со познати комунисти од Битола и Кавадарци. Бугарската полиција меѓу првите го заведе во својата црна евиденција и како комунист го следи, се разбира во мера во која воопшто можеше во тоа да успева.

Кога студентите од Македонија отидоа да го уредат својот студентски статус во Софија — пред се заради одбегнување регрутација во туѓинската војска, и зашто на повидок беше ерата на револуционерната борба — Мирчета го делегираа да преговара во Ректоратот. Штом од таму излезе Мирче се поткачи на тротоар и налутено објаснува: „Овие универзитетски власти немаат разбирање за нас студентите од Македонија“. Бугарите оваа изјава ја проценуваат како демонстрација.

Кога се врати од Бугарија, а после првиот политички судир со бугарскиот окупатор на Собранието на прилепската читална на 9 јуни, бугарските полициски власти повикаа на разговори четворица поистакнати револуционери, меѓу кои и Мирчета. Им беше веќавана служба за да бидат лојални „зашто ве ослободивме од српското ропство“ како што безуспешно окупаторот пропагираше, за да завршат со закани дека нив ќе ги држат за одговорни ако било што се случи... А познато е дека стврат на Месниот комитет на КПЈ од првите денови на окупација за неприфаќање на служба и бојкотирање на окупаторската власт беше општоприфатена и тоа не само од комунистите туку и пошироко.

Во такви услови комитетот им рече на Мирчета, на Кузмана Јосифовски и на Борка Талески (покасно и на други) полулегално да живеат вон од својте домови, преку ден да не се движат и други мерки за начин на дејствување со повисок степен на претпазливост. Мирче во ова време на полулегалство работи во прилепската партиска техника, на нејзино организирање и приспособување во дадените услови. Кога на Петровден (12 јули) прагот осамна преплавен со летки, во кои народот се повикуваше во борба против окупаторот, полицијата веднаш се упатува и кај Мирчета, да го апси. Но не го најде ни Мирче ни другите. Заправо од овој ден Мирче Ацев се повлекува во длабока илегалност и неуморно дејствува се до својата смрт, до големиот злостор на бугарскиот окупатор што денес го одбележуваме.

Наскоро е испратен на партиска и воена работа во Крушево, а на 13 август 1941 година пристигнува во Скопје од каде со прогласот на Централниот комитет на КПЈ за оружано востание заминува да го разработува во партиските организации во Струмица и Штип. Кога се враќа во Скопје разоткриениот Шарло во предавничката работа беше отстранет и се формира нов покраински комитет и покраински воен штаб. Во составот на Покраинскиот штаб за Македонија беа: Лазар Колишевски, Михајло Апостолски, Мирче Ацев, Страшо Пинџур и Цветко Узуновски. Мирче тие денови наполни 26 години.

Кон крајот на септември Мирче повторно оди во Струмица, се состанува со Благоја Јанков-Мучето и Јосиф Јосифовски заради формирање партизански одред. „Ќе ви биде јавено кога

треба да излезете и почнете со оружени акции“, им рече. На враќање се задржа во Штип со иста задача. Исто и во Велес одржува состанок со воениот комитет. Оваа есен Мирче повеќе пати навраќа во Велес. Подготовките за формирање партизански одреди во Македонија забрзано се довршуваа, но не насекаде можеше да се надомести изгубеното време. На 11 октомври 1941 година оружената ослободителна борба на Македонија започна.

На 12 октомври уште дента до Мирче допреа првите вести за нападот на прилепскиот партизански одред кој, како што е познато, не почна со мали акции туку веднаш изврши напад на градот, врз осетливи точки: на полицискиот участок, на затворот и на оштетување на телефонските врски, и без да даде жртви се повлече. „Не е важно да ли го завземе градот, таква задача немаше“, коментираше Мирче. „Важно е што на окупаторот решително му се кажа, дека не е добродојден, дека неказнето не ќе може да го ограбува македонскиот народ“ ... „а му се внесе и страв до коските“ Ден покасно пристигнаа информации дека и Кумановчани излегле со партизани во два правца и воделе лути борби. Пристигнуваат разни гласови и коментари: Успех — неуспех. Мирче говори дека оружените партизански акции секако претставуваат успех ... зошто борбата бара и жртви, тоа е и единствениот пат за уште помасовно да се покрене народот во борба. Него го загрижуваа слуховите дека бугарските окупатори успеале делумно да го разбијат кумановскиот партизански одред, како и вестите за илјадни апсења на граѓани во Прилеп.

Со отпочнувањето на оруженото востание Мирче се наоѓа во залетот за скок во бесмртноста. Тој е оптимално ангажиран на револуционерното дело со целото свое битие. Го разневува млакоста, колебливоста, двоумењето. Неговиот лет во Револуцијата е како стрела штотуку откачена од лак.

По решение на Покраинскиот комитет Мирче во ноември 1941 година пристигна во Битола, каде го пренесе својот интензивен стил на работа. Тој го реорганизира и засили составот на Месниот комитет на КПЈ, внесе стил и содржина на дејствувањето на партиската и скоевската организација и на другите органи на револуцијата според условите во окупацијата, со главен акцент на јакнење на единство на работните маси од градот и селата и развивање сенародна оружена борба против германските и бугарските окупатори. Стигнуваше на секаде. Пристапуваше на состаноци на месните комитети на КПЈ и на СКОЈ, на Воениот штаб, на партиски келии. Ги посетуваше реонските комитети и келиите во селата. Ги запозна условите и луѓето, насекаде се здобиваше со доверие, љубов и почит. Мирче уште од порано се познаваше со повеќето членови на Месниот комитет, други активисти и членови на КПЈ. Ги познаваше

и битолските услови и белези. Таму тогаш се наоѓа и Стив Наумов. Сето тоа погодуваше и резултатите од дејствувањето на Мирчета наскоро и мошне силно да се изразат.

Впрочем, тоа е време кога револуционерното движење во Битола и во Македонија беше во полет. Во исто време по паѓањето во затвор на секретарот на Покраинскиот комитет Лазар Колишевски, сред неколкумина од покраинското раководство се лансира мислењето дека се пребрзало со излегувањето во партизани. Ова сфаќање, спротивно на сваќањето и оценките на базичните организации, всушност е протурено од претставникот на ЦК на Бугарската партија дојден во Скопје, за кога повеќето членови на ПК и не знаеја дека е тука. „Треба да се чуваат кадрите“, беше главната парола, како маска за задните цели — да се спречи оружената борба на македонскиот народ во заедничката НОБ на сите југословенски народи, со цел да се избие основниот услов за социјално и национално ослободување на Македонскиот народ. Мирчета го лутеа ваквите појави, беше скаран со малодушноста, живо реагираше против било кое скршнување од курсот на КПЈ за вооружена борба. Тој говори дека времето не чека да се седи со скрстени раце.

Почнаа да доаѓаат сугестии да се расформира Прилепскиот партизански одред „Гоце Делчев“, сеедно што сè повеќе се здобиваше со симпатии меѓу населението, особено откако на Митровден во селото Царевик го одржа првиот партизански митинг во Македонија, при што го зароби кметот на Плетварска општина и неколку бугарски полицајци, Меѓутоа, директивата на Покраинскиот комитет беше решителна и одредот кон крајот на декември беше расформиран. Мирче во врска со оваа одлука испрати до Покраинскиот комитет остро писмо во кое критикува зошто се менува партиската линија во однос на оружената борба.

На 7 јануари 1942 година беше одржано нерегуларно свикано покраинско советување без навремена најава на дневниот ред и слично. Во дополнително составениот текст на Резолуцијата од тоа „Советување“ не го одразува расположението на организациите, меѓу другото е нагласена тезата за „крах на партизанското движење и разгранување на многу организации“. Во тоа време, исто така, оневозможувани се членови на ПК и други активисти кои беа против обидите да се занемари курсот за оружено востание. На советувањето не случајно не е повикан Мирче.

Додека во врвот на покраинското раководство зацаруваа опортунизмот и се позасиленото мешање на ЦК на бугарската партија, дотогаш партиските организации во Македонија во целина — не ја прекинаа својата револуционерна дејност заснована на курсот на КПЈ за вооружено востание, и не ги изневерија историските барања и стремежи на својата ра-

ботничка класа и на народот. Тие сили и таквата ориентација претставува двигателен фактор што ја насочуваше и ја изведе Револуцијата покрај сите премрежиња.

Во вителот на тие револуционерни сили во Македонија се наоѓаше и Мирче. Тој никако не ги забораваше Титовите пораки во отвореното писмо до членовите на Партијата во Македонија од 6 септември 1941 година, во кое стои: „... Кренете сè што е чесно и што сака да се бори против фашистичките освојувачи и нивните бугарски агенти... Другари Македонци во бој! Не давајте да ве попречуваат и саботираат во вашите акции. Организирајте партизански одреди, уривајте мостови, железници... Ваша должност е да ја поткрепите херојската борба на советскиот народ, да се придружите на борбата на другите народи на Југославија... Вклучете се во редовите на народните партизани на Југославија, кои ја пишуваат славната страница во историјата на нашата Комунистичка партија на Југославија и на сите народи на Југославија“.

Мирче, како и други активисти и организации не се помидуваат со отпортунизмот на ПК и вршат притисок за што побргу да се формираат партизански одреди, за кое на широко течат подготовките. По таквиот притисок во април 1942 година оперативниот дел на Покраинскиот воен штаб излегува на терен за да ги прибере растурените партизани и да формира нови партизански одреди. Меѓувремено Мирче со своите другари се завзема да биде свикано партиско советување на кое ќе биде разгледана работата на ПК и отклонети грешките во неговата работа поради кои партиските организации од теренот му изјавија недоверие.

Меѓу тие бројни писма и барања според концепцискиот приод, сеопфатноста на анализата и пораките, секако најзапазено место има писмото на Мирче Ацев упатено до Пленумот на ПК на КПЈ за Македонија од 8 мај 1942 година.

Мирче во ова писмо меѓу другото се задржува на едностраната и недоволната активност на ПК, критички го оценува јануарското советување како... „еден маневар на ПК што требаше да ги заташка прешките по прашањето на партизанските одреди и целосната неактивност на самиот ПК, а не советување на нашите партиски организации заради разрешување на задачите“, дека од М. К-и беше барано да испратат по еден човек за завземање став по мобилизацијата, не беа повикани членовите на ПК и таков состав се огласи за Советување по ненајавен дневен ред и без овластени делегати од партиските организации; дека ПК не изврши низа превземени обврски за изградување и насочување на организациите и партизанските одреди, не го објаснил карактерот на денешната борба, ги занемари месните организации, не води никаква сметка за кадрите

за нивно оспособување и безбедност, дека секретарот на ПК се служи со интриги, многу слабо се потврдува и нема комунистички однос, дека е занемарено воспоставувањето и одржувањето редовни врски со ЦК КПЈ и друго.

Во писмото Мирче Ацев потоа предлага конкретен план за ликвидирање на лошите состојби во ПК и за идното дејствување на партиските организации и другите органи на Револуцијата во развивањето на оруженото востание.

Во такви услови, кон крајот на мај 1942 година раководните другари од П. К. беа суспендирани, а избран беше привремен покраински комитет на КПЈ за Македонија. За тоа веднаш беа со писмо известени сите партиски организации во Македонија, кое завршуваше со зборови на полетен занес: "... На работа, другари! Очајните напори на фашистичките поробители нема и неможат да спречат да изгрее сонцето на слободата за сите потиснати.

Смрт на фашизмот — слобода на народот!" ...

Привременото покраинско раководство во чиј состав беа Мирче Ацев, Цветко Узуновски, Љупчо Арсов, Мара Нацева и Цветан Димов, најпрво си постави за задача во најскоро време да се воспостави врската со ЦК на КПЈ, да се подготви и свика партиско советување, на кое ќе се изврши избор на ПК на КПЈ и да излезат партиските кадри на терен почнувајќи од ПК и Главниот штаб на партизанските одреди, кој дотогаш се викаше Покраински воен штаб. Не поминаа ни неколку недели, тројца членови на Привремениот П. К. беа интернирани, а во јули Цветан Димов е уапсен и убиен во скопската полиција. Од тој состав остана само Мирче.

Запорничавоста во разорот на оружената борба решително беше надмината и набрзо во летото дејствуваа девет партизански одреди. Мирче ја крстари Македонија. Често на терен се заедно со Страшо Пинџур во остварувањето на одлуката за премин од локални партизански одреди кон окрупнети партизански единици кои ќе дејствуваат на пошироки простори со главна ориентација за удар по комуникациите важни за окупаторите, по нивната жива сила, како и по други објекти. Во текот на септември тие престојуваа на Мукос.

На 21 и 22 септември, на Бабуна, за остварување на ориентацијата на ПК и ГШ кон покрупни партизански единици во присуство на Мирче Ацев и Страшо Пинџур, кои пред построените борци говореа од името на главниот штаб на НОВ и ПОМ, беше извршена реорганизација на дотогашните локални прилепски и велешки партизански одреди. Одредот „Димитар Влахов“ окрупнет со 4 чети, во чиј состав покрај прилепските партизани се прикључија и 70-те борци од дотогашниот велешки партизански одред „Пере Тошев“, беше лоциран на Бабуна но

со дејство и кон Скопско-Поречието-Крушевско и Кичевско. Останалите прилепски партизани влегоа во состав на првата чета на новоформиранiot партизански одред „Горче Петров“ лоциран во Мариово, со дејство кон тиквешко и битолско, особено по важните комуникации во долината на Вардар и во Пелагонија, а со ослон и маневрирање преку југословенско-грчката граница во Караџова, во Егејска Македонија. Втората и третата чета требаше да биде составена од битолчани и тиквешани.

Веднаш по извршената реорганизација, така формираните одреди почнаа со акции. Одредот „Димитар Влахов“ и неговите чети извршија повеќе акции во Велешко и кон Скопско. Одредот „Горче Петров“, односно неговата прва чета, во присуство на Мирче Ацев и Страшо Пинџур, на 3 октомври одржа митинг во селото Сливје, Прилепско. Додека потерите одеа натаму, селаните кажуваа дека виделе стотини партизани, меѓу кои многу познати прилепчани. Само по четири дена, на 7 октомври, партизанскиот одред „Горче Петров“ заедно со третата и четвртата чета на партизанскиот одред „Димитар Влахов“, во присуство на Мирче Ацев и Страшо Пинџур, изврши акција на село Десово. Овде одржа митинг и се снабди со храна за наредните денови. При тоа беше заробен Дончо Војводата донесен од Бугарија, кој безуспешно се обидуваше да формира контрачета во прилепско, потоа Мирко Симоновски — прилепчанец, кмет на селото и соработник на бугарските окупатори, и еден шумар. Заплени беа 4 пушки, муниција и друга опрема. Шумарот уште во селото беше ослободен, а другите двајца заробеници одредот ги поведе со себе и беа изведени пред партизанскиот суд. Откако воениот суд ја заврши доказната постапка им изрече смртна пресуда како на предавници на македонскиот народ, која беше извршена во Габровската шума. Сестрата на Дончо Војводата, која имаше внуци комунисти, неговата попибија ја окоментира: „... Самиот тоа си го бараше, што станал слуга на Бугарите“ ... Неколку дена по оваа акција бугарските окупаторски власти во Десово уапсија 13 души кои беа многу малтретирани за да ја прокажат организацијата во Десово. Меѓутоа, никој ништо не кажа.

По акцијата на Десово четата на П.О. „Димитар Влахов“ замина на свој терен, а партизанскиот одред „Горче Петров“ заедно со Мирче Ацев, Страшо Пинџур и Киро Крстевски — Платник зеде правец кон Мариово. Над Ореов Дол Мирче Ацев се издвои во придружба со курир од селата, се качи на воз и замина за Скопје. Тоа не беше ни тешко ни премногу ризично, зашто скоро сите железничари на тој дел од пругата помеѓу Прилеп и Велес беа организирани во Народно-ослободителното движење.

Кога се врати Мирче во Скопје се сретна со скоро пристигнатиот инструктор на ЦК КПЈ Добривоје Радосављевиќ и со Кузман Јосифовски. Мирче со воодушевеност ги извести дека партизанските одреди во Македонија ја покренала сета окупаторска војска и полиција во долготрајни и безуспешни потери. Ако уште во 1941 година остваривме политичка победа, во оваа крвава 1942 година ја остваривме и воената победа над фашистичките германски и бугарски окупатори, кои и покрај бројната и техничката надмоќ не успеаа да ги уништат партизанските единици во Македонија, каков е случајот и со другите делови на Југославија, и тоа од проста причина што партизаните како народна војска имаат безрезервна поддршка од народот и затоа тие се неуништливи — со занес раскажуваше Мирче: На секаде се руши политичката и просветната окупаторска власт по селата. Добро одат работите... ќе го уништиме окупаторот... Сега сме силни. Нашата Партија толку е моќна и силна, така што окупаторот корен неможе да фати допрва. Тој сеедно што покажува сила немоќен е... Уште сега е јасно дека победата е наша, но тоа не обврзува сестрано да ја обмислиме и обогатуваме нашата натамошна борба — главно размислуваше Мирче за својте нови сознанија, за новиот степен и пресвртот во развитокот на нашата Револуција. Таа трескавичава обземеност Мирчето ќе го опседнува до последните мигови на животот.

Рано утрината на 18 декември 1942 година политичката полиција од Скопје и Велес со голем одред полицајци ја блокираа куќата на улица „Цар Самоил“ 177 во Велес каде на препад беа заробени Мирче и Страшо Пинџур. Сеедно што тие не си го кажаа своето име, а на легитимацијата на Мирче стоеше дека се вика Веле, а кај Страшо — Борис Христов Георгиев од Ресен, — главниот началник точно знаеше кого има во рацете и веднаш ги пренесоа во Скопје. (Во Велес Страшо пристигна недела-две пред овој трагичен ден од Прилеп каде престојуваше од 2 ноември, а Мирче нешто пред тоа беше дојден од Скопје.)

Во бугарската обласна полиција во Скопје Мирче и Страшо беа подложени на инквизиторско мачење од познатите крвници: Љупчо Јорданов, Пењо Рајков, Илија Нетков, Антон Денов, Тодор Маринов и Ангел Трпков. Но злосторниците ништо не дознаа од јунаците. Јуначкото држење на Страшо Пинџур му ја донесе смртта уште на третиот ден на мачењето кога физички подлегна. Продолжуваа да навалуваат со сите сили да го натераат да проговори Мирче. Го удираа насекаде, и со сешто ноктите му ги искорнуваат, потоа прсти му сечат, му ја искубуваат косата, му ги вадаат очите. Без глас да пушти Мирче поживеа 16 такви бесконечни деноноќија, кога неговото тело стана неприпозналиво, и беше фрлен од прозорецот.

На судењето пред Народниот суд на 17 јануари 1945 година во Скопје, бугарскиот началник на полицијата Љупчо Јорданов рече: „Тој беше затвореник кој од сите што минаа низ затворот на Скопската обласна полициска управа беше најмногу мачен. Тој се покажа најцврст од сите... За сето ова време додека беше мачен не офна ни малку, не пушти ни глас. Извонредно многу издржуваше. Околу 6 часот пред вечер (на 4 јануари 1943 год.) — вели понатому Јорданов — со Христо Стоилов и Васил Цанков седевме во Кабинетот на Цанков. Дојде агентот Крум Панков, му се обрна на Цанков со следните зборови: „господине началниче, Мирче Ацев е во многу тешка положба — умира. „Тогаш Цанков му рече: „Добро, добро. Оди таму. „Штом Крум Панков излезе, Цанков ни рече: „Ајде фрлете го низ прозорецот и речете му на Симеонов сам се фрли“. Што е и направено“.

По девет дена од загнувањето, едно рано утро, телото на Мирче Ацев скришно, а во договор со стариот чувар, беше земено од мртовечницата и со ауто пренесено во Прилеп каде стигна на пладне. Низ градот веднаш се разнесе гласот за Мирчета. Мртовецот не беше ни доуреден, кога отпочнаа прилепчани да доаѓаат да му оддават последна почит. По еден час и половина, колку што беше во својата куќа — поворката со Мирче киниса кон градските гробишта. Меѓу присутните не беа таткому, мајкаму, како и братму на Мирче, зашто се наоѓаа во интернација во Бугарија, а едната сестра беше илегалка од 1941 година.

Во говорите и разговорите Мирче Ацев често велеше: „Само со лични примери можеме да бидеме убедливи за патот и начинот на борбата за слобода. Не постои Македонец кој не сака да биде ослободен од бугарите и другите окупатори. На нас комунистите се паѓа да помагаме и водиме по најдобриот пат до Ослободувањето...“

Личниот Мирчев пример е најправиот патоказ за човечкото достоинство.

Мирчевиот живот и неговата јуначка смрт стана предизвик, особено за младите, за идентификување, за поистоветување, за херојско живеење и херојско умирање.

Затоа не е случајно што на знамето на првиот партизански батаљон во Македонија, со златни букви беше извезено името на херојот МИРЧЕ АЦЕВ.